

Kommunestyremøte 24.09.2025 - Sak: PS 57/25 – Delårsrapport 3 2025

Spørsmål fra Håvard Lutdal (H) – skriftlig svar fra kommunedirektøren

Lutdal: At økonomisk utvikling nå er i riktig retning er bra, men selv om vi sikter mot et lite positivt resultat for 2025, så er det langt igjen til vi har det overskuddet vi skal ha, med nok avsetninger til disp.fondet. Men takk så langt til alle ansatte som har vært med på snuoperasjonen, og skal fortsette å stå i denne framover også.

Sykefravær: Et gjennomsnitt for hele kommunen på 9%. Vikarer koster oss mye.

11,5% i snitt i Helse og velferd, og med Enhet hjemme- og institusjonstjenester på 13,6%. Dette er alarmerende høyt. Hva gjøres helt konkret for å få sykefraværet ned på et akseptabelt nivå? Har vi god nok ledelse alle steder som bidrar til at våre ansatte både gleder seg til å komme på jobb, og kommer på jobb?

Kommunedirektørens svar:

Viser til delårsrapporten som beskriver dette detaljert: [Beskrivelse av kommunens arbeid med sykefravær](#)

Lutdal: Prosjektet Bil – økning på 1MNOK skal finansieres med salg av biler tilsvarende beløpet. Når vi selger brukte biler, får man mindre for disse enn ved kjøp av en ny, så da lurer jeg på om dette er et resultat av at vi har for mange biler?

Kommunedirektøren om Prosjekt Bil: Det siste først, nei vi har ikke for mange biler, snarere for få. Det som gjøres er at vi selger noen større fossile biler (eks. Toyota Land Cruiser og VW Amarok) som ligger forholdsvis høyt i pris, og erstatter disse med mindre el-biler. El-bilene som kjøpes er nyere bruktbiler, og vi får en mer hensiktsmessig bilpark med en lavere driftskostnad. Det selges i tillegg noen fossile ordinære personbiler som erstattes med el-biler, men dette er allerede tatt inn i opprinnelig budsjett.

Lutdal: Teknisk derimot, melder om et betydelig merforbruk. 13MNOK hvor 7,5 foreslås lånefinansiert. Her kan det se ut som at utviklinga ikke går samme veg som i resten av kommunen.

Kommunedirektøren om prognose for Teknisk:

Det er viktig at man skiller mellom drifts- og investeringsbudsjett i denne sammenheng. Teknisk har en prognose for drift 2025 der de går i balanse ved utgangen av året. Det er forbehold om parkeringsinntektene der budsjett var en kalkyle der vi ikke har historiske tall.

Lutdal trekker fram de prosjektene der administrasjonen ba om tilleggsbevilgning over investeringsbudsjett. Dette er prosjekt med stor usikkerhet i utgangspunktet. Dette blir utdypet nærmere i svarene nedenfor. Kommunedirektøren mener dermed at det ikke er riktig å trekke konklusjoner om kommunens prosjektstyring og prosjekteringskompetanse basert på disse to prosjektene.

Lutdal: VA: Dammen på Gåssjøen utgjør nok en stor del. Prosjektet kan tyde på at vi har noe å gå på når det gjelder denne typen prosjekter, og jeg undres på om vi har riktig fagkompetanse til slike jobber, og hvor vidt vi er gode til å tilknytte oss den kompetansen som kreves. Demningen raste sammen under bygging to ganger i fjor høst/vinter. Prosjektet kom sent i gang august/september – og byggeaktiviteten pågikk utover vinteren. Ikke særlig egnet for betongarbeid i fjellet.

Nå er vi også rammet av en konkurs som gjør dette dyrere. Etter sigende skal jobben slutføres etter medgått tid og kostnad. Her har vi en stor risiko for nye kostander som vi ikke ser.

Kommunedirektøren om Vann- og avløpsprosjekt med overskridelse av budsjett:

Prosjektet Magneten-Sørvegen-Mule

Prosjektet for reservevannforsyning mellom Verdal og Levanger er prosjektert av Struktor i Trondheim og gjennomført av Drift og Anlegg i egen regi, med bistand fra Troll Entreprenør ved behov. Troll er engasjert via kommunens rammeavtale.

Prosjektet er delt i tre parseller med ulike utfordringer. Målet er å sikre reservevann, som Mattilsynet krever. Levanger er særlig utsatt, da vi leverer vann til Levanger sykehus. Alternativet til sammenkobling med Verdal ville vært et nytt renseanlegg med annen vannkilde – en løsning Stjørdal har valgt å utrede, med estimert kostnad på ca. 1 milliard kroner.

Traseen ble lagt via Sørvegen grunnet dårlig ledningsnett og planlagt vegutbedring. Disse kostnadene er inkludert i prosjektet.

Budsjettoverskridelsene skyldes hovedsakelig bruk av eldre prisgrunnlag for materiell, som har økt betydelig de siste årene.

Tilleggsutfordringer i prosjektet er listet opp nedenfor.

Magneten-Sørvegen

Det ble avdekket mangler i vannforsyningen til sykehuset, som krevde to borer for ny forsyning. I tillegg ble det funnet eldre søppelfylling i grøftetraseen ved Magneten, noe som medførte bruk av diffusjonstette rør og økte kostnader.

Sørvegen

Grunnforholdene var dårligere enn forventet, med mye silt og leire samt gamle stengrøfter fulle av vann. Dette krevde omfattende bruk av grøftekasser, som forsinket arbeidet. Sanering i tett boligfelt er krevende å kostnadsberegne grunnet kompleks infrastruktur.

Sørvegen-Mule

Denne delen omfatter graving over åker og kryssing av blant annet E6. Værforhold med mye regn og manglende terre forsinker framdriften. Dårlige dreneringsforhold i åkeren krevde etablering av nye utløp. Ved Mule måtte boringen under E6 forlenges fra 250 til 500 meter grunnet kvikkleire, noe som krevde større rigg og medførte betydelige ekstrakostnader.

Prosjektet Ny dam Gåssjøen

Etter krav fra NVE ved hovedtilsyn, ble det besluttet å bygge ny dam ved Gåssjøen. Alternativet var nedtapping og riving av eksisterende dam. Prosjektering og anbudsgrunnlag er utført av Civil Consulting (CC) i Oslo, som også har ansvar overfor NVE. Levanger kommune (LK) har byggeledelse og kontrollfunksjon.

Arbeidet ble påbegynt av Innherred Entreprenør (IE) etter NS3420-beskrivelse, men stoppet opp ved konkurs. Prosjektet har vært krevende grunnet dårlig adkomst, usikker fjelldybde og et innløp fylt med sedimenter. Det ble også avdekket at det var lengre til fjell enn antatt, noe som økte kostnadene.

IE slet med framdrift og kvalitet. Ved feil avstempling løftet forskalingen seg under støp høsten 2024, noe som førte til opprydding og forsinket videre støp til våren. LK har ikke hatt direkte kostnader knyttet til dette, men har hatt økt oppfølging. IE hadde ansvar for vannkontroll gjennom vinteren, men ingen støp ble utført. Våren 2025 ble to støpetapper gjennomført, hvor én hadde kvalitetsavvik. Retting ble påbegynt, men IE gikk konkurs før ferdigstilling.

For å sikre framdrift, spesielt med tanke på snøproduksjon til skianlegg og nedvannsforsyning, har LK valgt å hente inn tilbud på timespriser fra prekvalifiserte entreprenører via forsyningsforskriften. Alternativene – å overføre kontrakten eller lage nytt anbudsgrunnlag – ble vurdert som lite realistiske eller for tidskrevende. Forventet ferdigstilling av dammen er før jul 2025, med opprydding våren 2026.

I henhold til kontrakt stilte Innherred Entreprenør (IE) sikkerhet på 10 % gjennom innestående faktura og bankgaranti.

Flere kvalitetsavvik ble ikke rettet opp før konkurs, noe som medfører økonomiske konsekvenser. I tillegg vil innhenting av ny entreprenør føre til økte kostnader og mer oppfølging fra både kommunen og innleid konsulent. Foreløpige overslag antyder at merkostnadene som følge av IE sin konkurs kan bli 3–4 millioner kroner. Dette beløpet kan delvis kompenseres ved å trekke fra den sikkerheten IE har stilt overfor kommunen.

Det arbeides nå med å fremme krav mot konkursboet. Dessverre ser det ut til at andre kreditorer har prioritet foran kommunen, og det er derfor usikkert hvor mye vi vil få dekket.

Lutdal: PWC – rapporten for Teknisk enhet peker på et potensiale på 8MNOK kostnadsreduksjon ved å innføre de spesifiserte tiltakene i rapporten. Blant annet å utvikle BUM – Bestiller utfører modellen. Dette er vedtatt, og det er etterspurt status i framdrift i saken flere ganger, uten at jeg kan se at vi har kommet noe nærmere målet.

Rapporten peker også på behovet for å bedre relasjonen mellom Adm. Teknisk og politikere. Vi hører fortsatt både innbyggere og andre ansatte i kommunen som kommenterer at det fortsatt en del å gå på i enheten.

Kommunedirektøren om innsparingsforslagene i Advansia/PWC-rapporten fra 2022:

Kommunedirektøren informerte i kommunestyremøtet 24. september 2025 om at avvikling av Bestiller, utfører, mottakermodellen (BUM) skjer fra nyttår 2026. Kommunedirektøren gjorde samtidig oppmerksom på at det i Advansia/PWC-rapporten ikke var beregnet gevinst av avvikling av BUM.

Spørsmålsstilleren hevder at det er vedtatt avvikling av BUM, men det er ikke vedtatt politisk før kommunestyret gjorde følgende vedtak i budsjettsaken i desember 2024: «Kommunedirektøren bes legge frem en framdriftsplan for arbeidet med å gå bort fra «bestiller-/utfører-modellen» i kommunale avdelinger, slik at kommunens avdelinger kan organiseres på en mest mulig lik måte».

Analysen av KOSTRA-tall i Advansia/PWC-rapporten viste i liten grad innsparingspotensial. Lista over tiltak i rapporten framkom som følge av en endags workshop med et utvalg av ansatte ved de to enhetene og en kort bearbeiding fra enhetslederne i etterkant. Kort status for tiltakene ble presentert i notat fra kommunedirektøren i mai 2024 og denne statusen er oppdatert nedenfor – rapportens anslag for innsparing er satt i parentes.

Følgende tiltak er iverksatt:

- *Soneinndeling renhold (200.000 kr)* Flere soner er opprettet etter gode erfaringer med første sone i 2022. Andre sone ble satt i gang i 2023. Evaluering av ordningen førte til at utprøvingen av denne måten å organisere arbeidet på ble avsluttet. Videre innsparing er gjort ved å redusere renholdsfrekvens. Se nedenfor.
- *Redusert renholdsfrekvens (100.000 kr)* Som hovedregel hentes det ikke inn vikar ved sykdom hvis det vurderes å være innenfor krav i forskrift om miljørettet helsevern. Renholdsfrekvens er redusert ytterligere i 2025 for å realisere budsjettkravet om ytterligere reduksjon av ett årsverk.
- *Redusert bruk av renholdsmidler (30.000)*
- *Flytte mindre reparasjoner fra eksternt til driftspersonell på bygg og eiendom (50.000 kr)* (Antar høyere gevinst)
- *Redusert skadedyrforkjempelse (200-300.000 kr)* vurderes fortløpende i drifta
- *Salg av eiendommer/tomter ihht. vedtak (Beløpet for 2022/2023 er mye større enn anslått i rapporten)*
- *Opprette boveileder (ca. 300.000 kr over tid)* (Gjennomført og med godt resultat, men antall brukere som trenger boveiledning og som ødelegger kommunal bolig har økt i samme periode). Stillingen holdes vakant p.t. (september 2025) for å spare penger etter at boveileder ble ansatt som fagansvarlig for kommunale boliger.
- *Minimere stell av uteområdet på Staup (1.000.000 kr)* Redusert gartnertjenesten i 2022 med 33% (Fra 3 til 2 personer) med påfølgende redusert stell av kommunale grøntområder. (Ikke bare på Staup som det står i rapporten). I 2025 ble de to gartnerne omdisponert til andre oppgaver, da midlene til parkdrift ble sterkt redusert for å nå budsjettkravet om å redusere drifta av samferdsel, park og parkering med 2,4 mill. kroner.
- *Økt fokus på energiforbruk (150.000 kr)* Gjennom Miljøfyrtårnsertifiseringen er dette blitt en del av daglig drift å vurdere. Videre er det sentral forvaltning av energisystemer i nye bygg.
- *Samkjøre anskaffelser til brøyting av kommunale eiendommer og kommunal veg (150.000 – 300.000 kr)* Ble gjennomført ved anbud 2024. Sparte betydelig på dette vinteren 24/25. Må høste erfaring flere sesonger for å se langsiktig innsparing.
- *Investere i nytt utstyr før vedlikeholdskostnadene blir for store (300.000 kr)* Kommunestyret strøk tiltaket i investeringsbudsjett for 2023. Dette har ført til driftsstans og ytterligere høyere vedlikeholdskostnader. Vedtatt investeringsbudsjett 2024-2027 bidro til investering i veghøvel som har gitt inntekter også fra eksterne. Første halvår 2025

har Drift og anlegg fakturert 1,6M fra eksterne bare på høvelkjøring, hovedsakelig fra Bravida/Aker men også Svevia og Verdalskalk.

- *Privatisere av kommunal veg (550.000 – 700.000 kr. Bestilling gitt i budsjettvedtak for 2024. Effekt av forslag var 2,4 mill. kroner. Formannskapet stoppet saken våren 2024.*
- *Avgiftsbelegging av parkeringsplasser på kommunale eiendommer (2.900.000 kr) Politisk vedtak der det ikke skulle gjennomføres – for sentrum ble saken utsatt i påvente av gatebruksplan og byutviklingsstrategien. Ny parkeringsordning vedtatt i desember 2024. Iverksatt i august 2025. Kommunedirektøren har ikke fått bestilling om å utrede avgift for parkingsplasser ved kommunale bygg.*
- *Reforhandle dieselavtale – avhengig av anbudsprosess for alle innherredskommunene. Drivstoffavtale er reforhandlet i 2025.*

Følgende tiltak er ikke gjennomført:

- *Redusert strøing på vinter. (200.000 – 400.000 kr) Blir først vurdert vinteren 2025/2026 for å nå budsjettmålet om redusert drift for samferdsel, park og parkering med 2,4 mill. kroner. Forsvarlighet vil legges til grunn.*
- *Redusert frekvens på brøyting av kommunale eiendommer (400.000 kr) Blir vurdert vinteren 2025/2026 for å nå budsjettmål. Forsvarlighet vil legges til grunn.*
- *Økt styring av kommunal handlingsplan – dvs. bestille mindre fra andre enheter og fra politikken til Teknisk – (1.000.000 kr) Det har imidlertid vært en generell effektivisering av teknisk i budsjett for 2023 og 2024 som i praksis fører til lavere andel «nye bestillinger»*

Ikke gjennomførbart:

- *Redusere ubrukte lisenser – vårt IKT-system krever at alle ansatte har Microsoft-lisens, selv om man ikke bruker den (Ansatte på DA bruker ikke disse programmene). (130.000 kr).*

Lutdal: Kontrollutvalget v/ Olav Dehli har i sin rapport avdekket en for høy bokført kostnad til fakturering innen selvkost, enn hva som er reelt.

Kommunedirektøren om kontrollutvalgets vurdering av selvkost: Dette er ikke korrekt, det er ikke avdekket en for høy bokført kostnad (selv om kontrollutvalget konkluderer med dette). Det er imidlertid riktig at revisjonen i nummerert brev til kommunen stiller spørsmål omkring saken, og vurderer belastningen på selvkostområdene som høy i forhold til IKRILs totale budsjett.

Bokførte beløp (og metode for beregning) ble godkjent av revisor for 8 – 10 år siden, og vi (Verdal, Levanger og IKRIL) tar nå en ny gjennomgang for å kalkulere riktige kostnader da det er lenge siden dette ble gjort. Det har skjedd endringer i hvordan arbeidet med fakturering og regnskapsføring gjennomføres de senere årene, med overgang til mer digitale løsninger. Om det er belastet et for høyt beløp vil denne gjennomgangen vise.

Lutdal: For første etter at jeg kom inn i politikken, var Teknisk – Morten Lilleeng og Patrik Lindblom – i Driftsutvalget og rapporterte på status, noe jeg satte veldig stor pris på. Åpenhet og samarbeid er i de fleste organisasjoner nøkkelen til både bedre forståelse og suksess.

Kommunedirektøren om mangel på informasjon om teknisk område i politikken:

Kommunedirektøren erkjenner at det har vært høyt fokus på oppvekst og helse i driftsutvalget slik at utvalget ikke har fått presentasjoner av enhetene innenfor samfunnsutvikling. Dette gjelder ikke bare teknisk/drift og anlegg, men også kultur, innvandrertjenesten, brann og redning og landbruk, miljø og arealforvaltning. Dette må vi sammen prøve å endre. Utvalget anbefales å sette opp en årsplan for tematiske orienteringer slik at alle fagområder dekkes i løpet av de to første årene i valgperioden.

Lutdal: Men, jeg er fortsatt bekymret for kostnadene våre i drift – teknisk. Spesielt innen selvkostområdet Vann og Avløp. Kostnadene innen selvkostområdet, må holdes nede.

Kommunedirektøren:

Årsgebyrene for vann og avløpstjenester er på linje med gebyrene for vår kostragruppe.

Produktivitet 2024	Levanger	Verdal	Stjørdal	Steinkjer	Melhus	Malvik	Kostragruppe 09
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr)	6 315	7 597	5 713	5 470	11 646	4 520	6 292
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (kr)	4 256	4 614	4 465	4 380	6 032	6 634	4 694

PWC-rapport viste også at vi har lavest kostnader pr innbygger til vannforsyning og avløpshåndtering i forhold til sammenligningskommunene. Se side 19 og 20 i Advansia/PWC-rapporten «Gjennomgang av Teknisk enhet og Drift og anlegg», datert juni 2022.

Lutdal: De siste 3 årene -01.09.22 – 23.09.25 – er det lagt ut 101 forespørsler på Doffin. Ingen av disse er knyttet til Vann og avløp i selvkostområdet. Det kan skyldes en høy terskelverdi, men her er det til dels store beløp i prosjektene, så jeg ønsker en forklaring på hvordan jobbene pris-forespørres og tildeles, samt hvilke kontraktsformer de tildeles på. Fastpriskontrakter eller etter regning (medgått tid og kost).

Jeg er redd vi har unødvendig høye kostnader her, basert på organisering og gjennomføring.

Kommunedirektøren om offentlige anskaffelser innen vann og avløpsområdet:

Levanger kommune legger Forsyningsforskriften til grunn ved anskaffelser innenfor vann og avløp. Forskriften er hjemlet i lov om offentlige anskaffelser. Ved bruk av forsyningsforskriften kan kommunen sende anbudsgrunnlag direkte til relevante aktører. Derfor er anbudene ikke publisert på Doffin.

Ca. 90 % av prosjektene gjennomføres med NS3420-kontrakter (fast pris med justerbare mengder), mens 10 % utføres i egenregi med innleid mannskap og maskiner etter medgått tid.

Vi har fått mange tilbakemeldinger om at Levanger kommune får de beste tilbudene siden vi har forståelse for hvordan anleggsvirksomhet fungerer. Vi får denne kompetansen ved at vi utfører prosjekter i egenregi.

Prosjektet Ny dam Gåssjøen benyttet kontraktsstandard NS8406 med mengdebeskrivelse iht. NS3420 (fastpris med justerbare mengder).

Konkurransen ble sendt til tre aktører som måtte dokumentere kompetanse og levere pristilbud. Vurderingen ble gjort i samarbeid med Civil Consulting, spesialister på damprosjekter. Innherred Entreprenør vant anbudet på pris og dokumenterte samtidig tilstrekkelig kompetanse.

Ved konkurs ble nytt anbudsgrunnlag sendt til de samme aktørene som tidligere regnet på dammen, og kompetansen for firmaet allerede er vurdert. I tillegg må de nå levere timespriser og dokumentasjon på kompetansen til tilgjengelig personell.

Siden kontrakten baseres på medgått tid, krever prosjektet tettere oppfølging fra Levanger kommune enn ved fastpris. Denne modellen reduserer risikoen for kostbare endringsmeldinger, som ville vært sannsynlig gitt usikkerheten ved å overta et ufullført prosjekt.

Lutdal: Min subjektive vurdering, at så lenge vi opererer etter BU-Modellen, så er at Drift og Anlegg er å anse som en entreprenør, som bør konkurrere om de største jobbene på linje med private aktører. Da først vet vi hva som er riktig prisnivå, og vi får den rimeligste leverandøren i prosjektene.

Kommunedirektøren om egenregi og kjøp av tjenester fra eksterne:

Kommunedirektøren informerte i kommunestyret 24. september om at det blir lagt fram en egen rapport om egenregi kontra kjøp av tjenester eksternt, høsten 2025. Ved bruk av BUM må Drift og anlegg beregne timepris for alle sine tjenester og prisen framgår av faktura som sendes til Teknisk. Dermed er det mulig å sammenligne priser i egenregi med priser gitt av eksterne.

Det er imidlertid ikke gjennomført konkurranse der drift og anlegg har konkurrert som gjelder de store oppdragene. De største oppdragene gjennomføres som regel ikke av Drift og anlegg. De settes ut på anbud. Prosjekter som gjennomføres i egenregi tar sikte på å holde mannskapet i arbeid, mannskap som utgjør en viktig del av den kommunale beredskapen som sikrer drikkevannsforsyning, fungerende avløpssystemer og sommerdrift av kommunale veger.

Drift og anlegg blir vurdert som alle andre entreprenører ut ifra kompetanse, kompleksitet, hvilke maskiner som det er behov av og pris. Dette er en vurdering som utføres fra fagansvarlig V/A. Utredningen som det arbeides med kommer til å vise at Drift og anlegg er konkurransedyktige og viktig for beredskapen.